

ability to learn as a method of understanding reality, acquiring knowledge and gaining experience. The article examines in detail the features of various specific types of intelligence, as well as the features of their influence on the development of musical intelligence. Such types of intelligence that contribute to the formation of musical intelligence include: logical-mathematical, body-kinesthetic, intra-personal, visual-spatial and emotional intelligence. In the context of instrumental training of music teachers, it is emphasized that musical activity is essentially based on emotional nature and content: to fully reveal the artistic image of the performer must be able to recognize emotions, perceive the world of images of music, empathize with them. This determines the following interdependence: musical intelligence in some cases performs an auxiliary function in the process of forming emotional intelligence. The article draws attention to the logically established feedback: the influence of musical intelligence on the formation of emotional intelligence is a source of development of logical-mathematical, body-kinesthetic, intra-personal, visual-spatial and emotional types of intelligence.

Key words: *intellect, intellectual potential, personality, development, ability, activity, future teacher of music art.*

UDC 378.137.016:78

Лю Шаохуй

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ORCID ID 0000-0002-4767-9052

DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/275-284

ЦІННІСНО-УСВІДОМЛЕНИЙ КОНСТРУКТ МУЗИЧНО-АРТИСТИЧНОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ТА ХОРЕОГРАФІЇ

У статті представлено ціннісно-усвідомлений конструкт музично-артистичного досвіду студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. У структурі музично-артистичного досвіду ціннісна складова розглядається як стрижнева серед мотиваційного, компетентнісного, рефлексивного та творчого елементів. Визначено алгоритм діалогової взаємодії особистості та групи, побудований на основі системи цінностей. Виокремлено три основні взаємопов'язані внутрішні складові музично-артистичного досвіду майбутніх учителів музики і хореографії в процесі сприйняття мистецьких творів, а саме: значущість, смисл і переживання. Визначено вплив ціннісного сегменту на внутрішню і зовнішню культуру студента факультету мистецтв, адже в такій взаємодії з культурою людина виступає об'єктом її впливу, носієм культурних цінностей та суб'єктом культурної творчості.

Ключові слова: *майбутні вчителі музики і хореографії, музично-артистичний досвід, структура, ціннісно-усвідомлений конструкт, мистецькі твори, алгоритм взаємодії.*

Постановка проблеми. Процеси глобалізації сучасної освіти викликають підвищену увагу суспільства до результативності фахового навчання майбутніх учителів музики та хореографії, до їх конкурентноспроможності на ринку праці. З цієї позиції пріоритетного значення набуває проблема якості підготовки студентів факультетів

мистецтв до практичної роботи з учнями. Одним із дієвих інструментів підвищення фахової підготовки майбутніх учителів музики та хореографії є спрямування уваги на ціннісну складову означеного процесу, що значно впливає на спрямованість їхніх інтересів і потреб та на проєктування подальшої практичної роботи з учнями.

Здійснюючи теоретико-методологічне дослідження проблеми формування музично-артистичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва і хореографії необхідно визначити могутній вплив музики та рухів на естетичний розвиток молодого покоління. Адже інтегративне поєднання музики та рухів допомагає студентам інтенсивніше сприймати художньо-музичні образи мистецьких творів, знаходити дієві засоби для їх більш яскравого втілення.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема фахової підготовки майбутніх учителів у сфері мистецької освіти висвітлена у працях Б. Асаф'єва, Ю. Алієва, Л. Баренбойма, Н. Ветлугіної, С. Гончаренка, М. Кагана, Л. Масол, Е. Назайкинського, А. Петровського, О. Ростовського, О. Рудницької, Б. Теплова, А. Хуторського та ін. Вирішенню проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії до продуктивної діяльності з учнями засобами формування їхнього фахового досвіду присвячено праці Т. Аболіної, А. Болгарського, Л. Беземчук, Г. Дідич, О. Єременко, Н. Збруєвої, Л. Коваль, А. Козир, І. Кулагіної, Л. Матвеевої, С. Муратолієвої, І. Немикіної, Г. Ніколаї, О. Олексюк, В. Орлова, О. Отич, Г. Падалки, В. Петрушина, В. Ражникова, Т. Рибкіної, О. Рудницької, М. Румер, В. Федоришина, Л. Школяр, О. Щолокової, В. Яконюка та ін.

Метою статті є висвітлення значущості розробки ціннісно-усвідомленої складової музично-артистичного досвіду студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів, адже в структурі музично-артистичного досвіду ціннісна складова розглядається як стрижнева серед мотиваційного, компетентнісного, рефлексивного та творчого елементів. Виокремлення саме ціннісного сегменту визначається його впливом на внутрішню й зовнішню культуру студента факультету мистецтв, адже у взаємодії з культурою особистість виступає не лише об'єктом її впливу, а носієм культурних цінностей.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано такі методи дослідження, як теоретичний та структурно-функціональний аналіз, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Продуктивність протікання навчального процесу в мистецьких ЗВО та отримання адекватного поставленій меті

практичного результату залежить від правильної організації навчальної діяльності та визначення її пріоритетних складових. Так, визначаючи структуру особистісного професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін, В. Орлов виокремив три групи основних критеріїв, а саме: афективно-мотиваційних, нормативно-регулятивних та поведінкових. З цього приводу він зауважив, що «критерії та їх показники допомагають встановити провідні тенденції професійного становлення та розвитку художньо-педагогічної культури, постановки мети і розробки технології, запроєктувати закономірності психічних процесів, сприйняття, усвідомлення, осмислення рівнів творчої діяльності» (Орлов, 2003, с. 106-107).

Стрижневою у процесі формування музично-артистичного досвіду виступає саме ціннісна складова, яка у взаємному поєднанні з мотиваційними, компетентнісними, рефлексивними та творчими структурними елементами створює можливість успішного здійснення цього процесу. Доцільно зазначити, що саме ціннісний підхід дозволяє розглядати людину як вищу цінність суспільства, окрім того, сприяє розкриттю значення особистісних цінностей як стрижня особистості, уможливлуючих досягнення високого рівня професіоналізму і акмеорієнтованих самозмін, а також відстежує роль ціннісних орієнтацій і ціннісних відношень у процесі саморозвитку людини й соціуму.

Сучасна дослідниця С. Вітвицька, розглядаючи з позиції даного сегменту питання виховання гуманістичного типу особистості студента, наголошує, що найважливішим має стати не «стільки набуті знання, уміння та навички, скільки усвідомлення й прийняття кожним студентом гуманістичних ідеалів, прагнення до постійного самовдосконалення» (Вітвицька, 2015, с. 67). Л. Баєва визначає, що цінності виступають ключовими орієнтирами існування і життєдіяльності індивіда і суспільства, виражають внутрішній код, шифр усієї повноти інформації про суб'єкт, що вноситься у світ, виражаючи його прагнення до присутності, розкриття й удосконалення власної природи. Цінності мають три взаємопідсилюючих внутрішніх рівні: значущість, смисл і переживання. Значущості набувають ті об'єкти, які більшою мірою сприяють закріпленню або вдосконаленню буття особистості. Людина, високо оцінюючи об'єкти зовнішньої реальності, пов'язує своє існування з їх досягненням і надбанням. Цінність як відношення і міра досконалості є ідеальним феноменом, водночас цінність – наслідок буття, присутності в тій чи іншій якості з певними потенціями, що чекають розкриття за контактів з іншими об'єктами (Баєва, 2003, с. 83-84).

Б. Додонов коректно уточнює, що орієнтація людини на певні цінності може виникнути лише за умови їх попереднього визнання за рахунок раціональної або емоційної оцінки. Дослідник виокремлює прості ціннісні орієнтації та ті, які згасають, відтворювані ціннісні орієнтації і самодостатні. Науковець доходить висновку, що духовне життя є найскладнішою роботою внутрішнього «проектного бюро», у якому відбувається відбір, класифікація і культивування різного роду цінностей, накреслюються і виношуються життєві проекти, створюються нові програми ставлень до дійсності, «конструюються» майбутні моральні, естетичні й вольові якості особистості (Додонов, 1978, с. 253).

Відомий філософ В. Тугарінов розглядаючи процеси засвоєння, переживання й відтворення цінностей життя і культури, сприймає їх як сутнісні моменти внутрішнього світу і суспільної поведінки, підкреслюючи, що «окрема людина може користуватися лише тими цінностями, які є в її спільноті. Тому цінності життя окремої людини в своїй основі мають цінність оточуючого її суспільного життя (Тугарінов, 1960, с. 151). Б. Бітінас розглядає три основні системи особистісних цінностей, а саме: трансцендентну (душа, безсмертя, віра, любов, надія, покаяння та ін.); соціоцентричну (свобода, рівність, братерство, праця, мир, творчість, гуманізм та ін.); антропоцентричну (самореалізація, автономність, задоволення, користь, відвертість, індивідуальність), відповідно яким інтегруються внутрішні особистісні якості (цінності та смисложиттєві орієнтири) та зовнішні, що реалізуються через взаємодію з іншими людьми (Бітінас, 1994, с. 41).

У роботах О. Асмолова, І. Беха, Б. Бітінаса, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна та ін., йдеться про певну переоцінку раніше набутих особистістю цінностей з наступним скиданням «старої форми» і набуттям нової, під час чого намічаються нові зверхні цілі та відбувається вихід за власні межі. Так, С. Рубінштейн у своїй концепції про становлення індивідуальності особистості розглядає даний процес як вихід за межі самого себе (Рубінштейн, 2002). Науковець, визнаючи, що у психології особистості, яка формується, все так чи інакше обумовлене, водночас наголошував про те, що: «...ніщо в її розвитку не може виходити із зовнішніх впливів. Внутрішні умови, формуючись під впливом зовнішніх, не є їх безпосередньою, механічною проекцією. Накладаючись і змінюючись у процесі розвитку, внутрішні умови самі обумовлюють те специфічне коло зовнішніх впливів, якими дане явище може піддаватися» (Рубінштейн, 2002, с. 137).

На думку І. Беха, доцільно розглядати особистість на шляху до надбання духовних цінностей, що вбачає процес сходження до вершин як

«роботу душі», яка вимагає стану самотності, де духовні цінності постають «породжувальними клітинами» духовного розвитку. Окрім того, учений вважає, що духовна цінність як «одиниця» постає мікроконцепцією макромоделі виховання. Учений зазначає, що «духовна цінність на індивідуальному рівні є надбанням особистості, що втілює високосмисловий етичний імператив, через власну безумовну значущість якого особистість виділяє, усвідомлює своє Я-духовне, а поведінкова сфера цього Я стає простором суспільно цінної життєдіяльності» (Бех, 2018, с. 9).

У межах ціннісного підходу О. Леонтьєв вирізняє певний етап розвитку, під час якого особистість, засвоївши норми й цінності соціальної культури, перетворюється на суб'єкт соціальної групи та класу. Автор звертає увагу на метаморфози ціннісних відношень та підкреслює появу корінної зміни в «механізмі» формування особистості, сутність якого полягає в переоцінці відношень до минулого досвіду, що говорить про набуття нею зрілості. Досвід людини тепер постає предметом відношень, дій і саме тому дане відношення змінює вклад у особистість. Щось у минулому досвіді відмирає, лишається свого смислу й перетворюється на просту умову та способи діяльності – усталені здібності, уміння, стереотипи поведінки; інше відкривається в зовсім новому світі і набуває значень, раніше не бачених. «Виникаюча переоцінка минулого, усталеного в житті призводить до того, що людина скидає з себе тягар своєї біографії» (Леонтьєв, 1983, с. 291). Дослідник зазначає, що свідоме та «активне пристосування до майбутнього є тим непрямим актом, структура якого є специфічною саме для вищої поведінки людини», до якої ми і відносимо прояви особистісної культури майбутнього вчителя музики (Леонтьєв, 1983). Специфічною рисою справжніх смислоутворювальних цінностей і мотивів О. Леонтьєв вбачає в тому, що всі ці інтереси нанизані на стрижень ведучого смислоутворюючого мотиву, ведучої лінії життя.

Ціннісний сегмент у роботах Л. Анциферової спрямовано на виявлення алгоритму взаємодії індивіда і групи на основі цінностей. Авторка говорить про гармонійну взаємодію чи протидію, яка може виникнути в результаті неспівпадіння між бажаним і досягнутим, між теоретично знаними ідеалами та цінностями особистості/групи, і тими, які вже перетворилися на справжні мотиви, інтеріоризувалися. Дослідниця відмічає, що спонукувана значущими цінностями індивідуальність відстоює не лише те, щоб вони зовні визнавалися групою, а й прагне того, щоб цінності реально спонукали до спільної діяльності. Автор наголошує, що відстоюючи цінності, індивідуальність задає зону найближчого розвитку

культури, тому саме цей момент є сутнісним для організації процесу формування культуровідповідності вчителів музики та хореографії в нашому дослідженні, урахуваючи особливості необхідної в майбутній професійній діяльності керівницькі риси, здатність до координації роботи учнів, тощо (Анцыферова, 2006).

Схожі позиції щодо вищевикладеної ідеї простежуються в роботі В. Петровського, який інтерпретує «перетворення» та «особистісні вклади», які особистість своїми діями вводить у смислову сферу інших людей і культури, до продуктивних проявів особистості як суб'єкта діяльності. Він наголошує, що продуктом першого окресленого кола проявів індивідуальності є, перш за все, перетворення себе самого, а до продуктів другого кола проявів відносить перетворення інших. Зважаючи на специфіку майбутньої педагогічної діяльності, а також особливості вокально-хорового навчання майбутніх учителів музики, дане спостереження є ціннісним для врахування його в процесі формування особистісної культури (Петровский, 1996).

Доцільно підкреслити, що ціннісно-усвідомлений конструкт музично-артистичного досвіду дозволяє студентам факультетів мистецтв розглядати вирішення нагальних завдань у взаємозв'язку з їх самовизначенням, зі становленням їх системи цінностей. У цьому процесі важливою є мистецька рефлексія, яка сприяє усвідомленню майбутніми вчителями музики та хореографії «змісту своєї професійної діяльності, розширенню бачення педагогічних проблем у широкому соціокультурному контексті (розвитку життєдіяльності, фахової діяльності, навчальних дій), що дозволяє вирішувати педагогічні проблеми з позиції розвитку рефлексивної культури та формуванням власних установок, мотивів та інтересів.

Дослідження І. Ісаєва, орієнтоване на висвітлення професійно-педагогічної культури викладача, конденсує смисл професійної діяльності педагога у визначенні співвідношення привласнення (суб'єктивації) і віддачі, створенні (об'єктивації) цінностей-цілей, пов'язаних із ними цінностей-засобів і цінностей-знань. Відповідно до розмірковувань педагога, це детермінується системою цінностей-відношень викладача до себе, до своєї діяльності, студентів, колег та ін., і від його професійної позиції. Автор, зокрема, спостерігає зміну відношення до професійної діяльності як засобу самовираження, у залежності від того, яких результатів досягає в ній викладач, наскільки задовольняються адекватні їй потреби. Відтак, важливе місце, на думку дослідника, займає визнання суспільством і, власне, спеціалістом значущості своєї праці та її престиж, що детермінує особистісне

відношення до конкретних учасників педагогічного процесу. Особливе місце в системі цінностей займають також цінності-якості, що розкривають особистісний потенціал викладача, його сутнісні та професійні сили. Виявлення якостей здійснюється на основі двостороннього зв'язку особистості і професійної діяльності: професійно-педагогічна діяльність має свої особливості, що набувають форму вимог до особистості викладача, у той самий час, викладач мобілізує свою активність, будує і перетворює діяльність, виступаючи її суб'єктом, що підлаштовує свої індивідуальні особливості до завдань професійно-педагогічної діяльності. Також «у процесі педагогічної діяльності оновлюються цінності, удосконалюються зразки культури педагога, змінюються її якісні та кількісні характеристики. Володіння системою способів і прийомів, що складають технологію педагогічної діяльності, є показником сформованої педагогічної культури» (Исаев, 2004, с. 12).

Виокремлюючи аксіологічний сегмент у професійно-педагогічній культурі вчителя, який постає відносно стійким орієнтиром, що охоплює переплетення загальнолюдських і особистісних цінностей у палітрі педагогічних цінностей, В. Сластьонин (Сластенин и др., 2002, с. 41) інтерпретує його через утворення сукупності педагогічних цінностей, які фіксуються як відображення суспільної свідомості у вигляді специфічних образів і уявлень, якими оволодіває вчитель, суб'єктивуючи їх. Рівень сприйняття і суб'єктивації педагогічних цінностей, на його думку, визначається багатством особистості, спрямованістю професійної діяльності, самосвідомістю, відображаючи внутрішній світ. Наскільки особистість привласнить педагогічні цінності, установлюючи факт її значущості для себе, унаочнюється в результатах власної діяльності, а також через співставлення її діяльності з діяльністю інших.

Суттєвим, на наш погляд, у міркуваннях В. Сластьонина є те, що образи індивідуальної педагогічної свідомості можуть співпадати, або не співпадати з напрацьованими в суспільстві уявленнями про зміст, цілі, суб'єкт та об'єкт педагогічної діяльності та інші складові, оскільки даний процес не має кінцевої точки, він триває постійно через оцінку, переосмислення, установлення цінностей, перенесення відомих ідей і технологій в нові умови. З огляду на це, формування музично-артистичного досвіду має включати здатність майбутнього вчителя музики та хореографії у старому, відомому розгледіти нове, гідно його оцінюючи. Автор справедливо стверджує, що культура завжди розрахована на адресата, на діалог, а її «засвоєння» є процесом особистісного відкриття, створення світу культури в собі, співпереживання і

співтворчості, де кожен надбаний елемент культури не перекреслюється, не заперечує попередній пласт культури» (Сластенин и др., 2002).

Ціннісний підхід у роботах О. Рудницької висвітлює внутрішню і зовнішню культуру особистості. Дослідниця фокусує свої думки на тому, що «кожен індивід живе і діє в умовах культури, а культура наповнює собою індивіда. У такій взаємодії з культурою людина виступає об'єктом її впливу, носієм культурних цінностей та суб'єктом культурної творчості» (Рудницька, 2005, с. 41). Згідно із зазначеним, культура в цінностях сприймається як зразок, що виявляється назовні й ототожнюється з такими якостями особистості, як освіченість та інтелігентність, на який має орієнтуватися майбутній учитель музики, а внутрішня культура особистості позначається в інтеріоризованих цінностях як духовних еталонах та ідеалах людини.

Доцільно буде висвітлити думки з позиції ціннісного підходу О. Асмолова, який виокремив наступну формулу «Індивідом народжуються. Особистістю стають. Індивідуальність відстоюють». Науковець зазначає, що відстоювання людиною своїх мотивів і цінностей здійснюється як самореалізація індивідуальності, що призводить до подальшого розвитку даної культури або до породження форм і продуктів іншої культури, що виникають під час перетворення дійсності. Сміслова установка, яка включає ескіз майбутньої діяльності, може фіксуватися, існувати в латентній потенційній формі протягом тривалого часу і актуалізуватися, обумовлюючи найбільш стійкі способи поведінки, у відповідній їй ситуації. Саме сміслова установка визначає наприкінці стійкість і спрямованість діяльності індивідуальності, її вчинки і дії. О. Асмолов проголошує, що «перетворення особистісного смислу в систему опредмечуваних у світі культури значень – остання інстанція на шляху руху від індивідуальної свідомості особистості до продуктів її діяльності». Інакше кажучи – у ході життя накреслюється перехід від режиму «вживання», засвоєння культури – до режиму конструювання різних соціальних світів (Асмолов, 2001).

У **висновках** доцільно зазначити, що розробка та впровадження ціннісно-усвідомленої складової музично-артистичного досвіду студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів є на часі, адже цей конструкт представлений готовністю та здатністю до критичного осмислення, адекватного оцінювання результатів мистецької роботи, вибору кращих способів професійної діяльності. Доцільно підкреслити, що в його основі лежить самоусвідомлення, тобто здатність відображати, аналізувати, розмірковувати, оцінювати процес і результати власної мистецької діяльності. Сьогодення вимагає від майбутнього вчителя

музичного мистецтва і хореографії вміння аналізувати свої власні дії, вчинки, мотиви й зіставляти їх із суспільно значущими цінностями, що є основою успішної продуктивної діяльності з учнями.

ЛІТЕРАТУРА

- Анцыферова, Л. И. (2006). *Развитие личности и проблемы геронтопсихологии*. М.: Институт психологии РАН (Antsyferova, L. I. (2006). *Personality development and problems of gerontopsychology*. М.: Institute of Psychology RAS).
- Асмолов, А. Г. (2001). *Психология личности: Принципы общепсихологического анализа*. М.: Смысл (Asmolov, A. H. (2001). *Psychology of personality: Principles of general psychological analysis*. М.: Meaning).
- Баева, Л. В. (2003). *Ценностные основания индивидуального бытия: Опыт экзистенциальной аксиологии*. М.: Прометей: МПГУ (Baieva, L. V. (2003). *The Value Foundations of Individual Being: The Experience of Existential Axiology*. М.: Prometheus: Moscow State Pedagogical University).
- Бех, І. Д. (2018). *Особистість на шляху до духовних цінностей*. Київ-Чернівці: «Букрек» (Bekh, I. D. (2018). *Specialism on the way to spiritual values*. Kyiv-Chernivtsi: "Bukrek").
- Битинас, Б. П. (1994). *Процесс воспитания: приобщение к ценностям*. М. (Bitinas, B. P. (1994). *The Parenting Process: Introducing Values*. М.).
- Вітвицька, С. С. (2015). Аксиологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя. *Креативна педагогіка*, 10, 63-67 (Vitvitska, S. S. (2015). Axiological pidhid before the development of the specialness of the maybutny guru. *Creative pedagogy*, 10, 63-67).
- Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний енциклопедичний словник*. Рівне: Волинські обереги (Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary*. Rivne: Volyn charms).
- Додонов, Б. М. (1978). *Эмоция как ценность*. М.: Политиздат (Dodonov, B. M. (1978). *Emotion as a Value*. М.: Politizdat).
- Зязюн, І. А., Сагач, Г. М. (1997). *Краса педагогічної дії. К.: Українсько-фінський ін-т менеджменту і бізнесу* (Ziazun, I. A., Sahach, H. M. (1997). *The beauty of pedagogical action*. К.: Ukrainian-Finnish Institute of Management and Business).
- Исаев, И. Ф. (2004). *Профессионально-педагогическая культура преподавателя*. М.: Издательский центр «Академия» (Isaiev, I. F. (2004). *Professional and pedagogical culture of the teacher*. М.: Publishing Center "Academy").
- Kozyr, A., Labunets, V., Pankiv, L., Liming, W., Geyang, Zh. (2020). Methodological Aspects of Modernization of Professional Training of Future Music Teachers. *Utopia y Praxis Latinoamericana. Revista Internacional de Filosofia y Teoria Social. Universidad del Zulia-Venezuela*, 25, 370-377.
- Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professionalism of Music Teachers: Theory and Practice of Formation in the System of Bagatory Education*. К.: Type of NPU imene M.P. Dragomanov).
- Леонтьев, А. Н. (1983). *Избранные психологические произведения: в 2-х т. Т. 2*. М.: Педагогика (Leontiev, A. N. (1983). *Selected psychological works: in 2 volumes. T. 2*. М.: Pedagogy).
- Орлов, В. Ф. (2003). *Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія*. К.: Наукова думка (Orlov, V. F. (2003). *Professional development of teachers of art disciplines: theory and technology*. К.: Scientific opinion).

- Петровский, В. А. (1996). *Личность в психологии: парадигма субъектности*. Ростов н/Д: Феникс (Petrovskii, V. A. (1996). *Personality in psychology: a paradigm of subjectivity*. Rostov n/a: Phoenix).
- Рубинштейн, С. Л. (2002). *Основы общей психологии*. СПб.: Издательство: Питер (Rubinstein, S. L. (2002). *Foundations of General Psychology*. SPb: Publisher: Peter).
- Рудницька, О. П. (2005). *Педагогіка загальна та мистецька*. Тернопіль: Навчальна книга Богдан (Rudnytska, O. P. (2005). *General and artistic pedagogy*. Ternopil: Textbook Bogdan).
- Сластенин, В. А., Исаев, И. Ф., Шиянов, Е. Н. (2002). *Педагогика*. М.: Издательский центр «Академия» (Slastenin, V. A., Isaiev, I. F., Shyianov, E. N. (2002). *Pedagogy*. M.: Publishing Center "Academy").
- Тугаринов, В. П. (1960). *О ценностях жизни и культуры*. Л.: изд-во Ленинградского ун-та (Tuharinov, V. P. (1960). *On the values of life and culture*. L.: Publishing house of the Leningrad University).

РЕЗЮМЕ

Лю Шаохуй. Ценностно-осознанный конструкт музыкально-артистического опыта будущих учителей музыки и хореографии.

В статье представлен ценностно-осознанный конструкт музыкально-артистического опыта студентов факультетов искусств педагогических университетов. В структуре музыкально-артистического опыта ценностная составляющая рассматривается как стержневая среди мотивационного, компетентностного, рефлексивного и творческого элементов. Определен алгоритм диалогового взаимодействия личности и группы, построенный на основе системы ценностей. Выделены три основные взаимосвязанные внутренние составляющие музыкально-артистического опыта будущих учителей музыки и хореографии в процессе восприятия художественных произведений, а именно: значимость, смысл и переживание. Определено влияние ценностного сегмента на внутреннюю и внешнюю культуру студента факультета искусств, ведь в таком взаимодействии с культурой человек выступает объектом его влияния, носителем культурных ценностей и субъектом культурного творчества.

Ключевые слова: будущие учителя музыки и хореографии, музыкально-артистический опыт, структура, ценностно-осознанный конструкт, художественные произведения, алгоритм взаимодействия.

SUMMARY

Liu Shaohui. Value-conscious construct of musical and artistic experience of future teachers of music and choreography.

The article presents a value-conscious construct of musical and artistic experience of students of art faculties of pedagogical universities. In the structure of musical and artistic experience, the value component is considered as a core among the motivational, competence, reflective and creative elements. The algorithm of dialogic interaction of the person and group is constructed on the basis of system of values is defined. There are three main interconnected internal components of the musical and artistic experience of future teachers of music and choreography in the process of perception of works of art, namely: significance, meaning and experience. The influence of the value segment on the internal and external culture of a student of the Faculty of Arts is determined, because in such interaction with culture a person is the object of its influence, the bearer of cultural values and the subject of cultural creativity.

Key words: future teachers of music and choreography, musical-artistic experience, structure, value-conscious construct, works of art, interaction algorithm.